proLékaře.cz | 23.11.2026

Milé kolegyne, milí kolegovia,

stúpajúca prevalencia obezity a diabetes mellitus 2. typu je zásadným problémom vo všetkých vyspelých krajinách sveta, vrátane Slovenskej republiky. Diabetes mellitus je progresívne ochorenie, ktoré v dôsledku postupného poklesu inzulínovej sekrécie vyžaduje intenzifikáciu liečby.

Počet diabetických pacientov rýchlo rastie, takmer 80 % diabetikov zomiera na kardiovaskulárne ochorenia (KVO). Pomôcť im môže pokrok pri vývoji nových typov liekov, nové objavy a lepšie poznanie toho, ako ochorenie prebieha.

Inovatívne lieky posúvajú hranice možností liečby osôb s týmito chorobami. Zachraňujú, predlžujú a zlepšujú ich životy. Naším cieľom je poskytnúť a zlepšiť dostupnosť inovatívnych liekov všetkým diabetikom na Slovensku.

V poslednom čase v súvislosti s poznatkami medicíny dôkazov a z nedávnych CVOT štúdií dochádza aj k zmene v myslení a vo výberu liečby, k odklonu od doteraz glukocentrického prístupu k prístupu a výberu farmák s potvrdeným KV-benefitom redukujúcim mortalitu KVO. Medzi takéto farmaká patria inhibítory SGLT2 a agonisti GLP1-receptorov, ktoré minulý rok dostali pri preskripcii „ zelenú".

Od 1. marca 2023 sa uvoľnili doterajšie indikačné obmedzenia liekov, u ktorých bola preskripcia limitovaná BMI a HbA_{1c} pacienta. Indikačné obmedzenia by nemali byť podmieňované zlým stavom pacienta a prítomnosťou obezity.

Pri aplikácii indikačných obmedzení pre lieky a liečivá plne alebo čiastočne uhrádzané z prostriedkov verejného zdravotného poistenia platia naďalej aj preskripčné obmedzenia. Myslím si, že naši pacienti dostávajú kvalitnú liečbu, ktorá je dostupná pre všetkých. Na Slovensku platia indikačné obmedzenia, ktoré svojím spôsobom regulujú nadmerné nadužívanie liekov a zároveň riešia dilemu, u ktorého pacienta kedy použiť vhodný liek. Indikačné obmedzenia sú teda smerodajné, a pokiaľ ich pacient spĺňa, mal by dostať príslušný liek bez ohľadu na vek či iné kritériá. Aj starší pacienti, ktorí tvoria najväčšiu skupinu v diabetologických ambulanciách, majú byť liečení kvalitnými a bezpečnými liekmi, ktoré im zaručia plnohodnotný život a umožnia zachovať si sebestačnosť.

Indikačné obmedzenia vychádzajú z výsledkov veľkých klinických štúdií, sú založené na medicíne dôkazov a máme radosť z toho , že pacientom môžeme reálne pomôcť.

Uvedomujeme si, že veľmi dôležitá v tejto oblasti bola dôležitá participácia a diskusia zainteresovaných, hlavne zdravotných poisťovní, ministerstva zdravotníctva, argumentácia odborných spoločností (SDS, SDIA), ako aj farmaceutických spoločností, za čo im patrí veľká vďaka.

Slovensko patrí ku krajinám, v ktorých nové, účinnejšie a bezpečnejšie lieky na liečbu diabetu prichádzajú v prvej vlne. Pacienti s diabetom ocenia svojho diabetológa často až vtedy, keď vycestujú za prácou do zahraničia a majú možnosť porovnávať.

Na záver prajem všetkým kolegom, aby mali v rukách tie najkvalitnejšie lieky pre svojich pacientov.

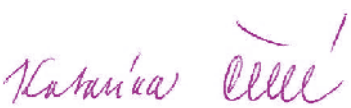

MUDr. Katarína Černá, PhD., MPH, MBA, MHA
predseda OPS A10 pre antidiabetiká MZ SR